

Υπόθεση C-6/04

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας

«Παράβαση κράτους μέλους — Οδηγία 92/43/ΕΟΚ — Διατήρηση των φυσικών
οικοτόπων — Άγρια πανίδα και χλωρίδα»

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα J. Kokott της 9ης Ιουνίου 2005 I - 9020

Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 20ής Οκτωβρίου 2005 I - 9056

Περίληψη της απόφασης

1. *Περιβάλλον — Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας — Οδηγία 92/43 — Μεταφορά χωρίς νομοθετική πράξη — Όρια — Διαχείριση κοινής κληρονομιάς — Ανάγκη ακριβούς μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο από τα κράτη μέλη
(Άρθρο 249, εδ. 3, ΕΚ· οδηγία 92/43 του Συμβουλίου, άρθρα 11, 12 § 4 και 14 § 2)*

2. Περιβάλλον — Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας — Οδηγία 92/43 — Ειδικές ζώνες διατηρήσεως — Υποχρέωση αποφυγής της υποβαθμίσεως των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών — Περιεχόμενο (Οδηγία 92/43 του Συμβουλίου, άρθρο 6 § 2)
3. Περιβάλλον — Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας — Οδηγία 92/43 — Ειδικές ζώνες διατηρήσεως — Υποχρεώσεις των κρατών μελών — Εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε ένα τόπο — Γένεση της υποχρέωσης για την πραγματοποίηση εκτιμήσεως (Οδηγία 92/43 του Συμβουλίου, άρθρο 6 § 3)
4. Περιβάλλον — Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας — Οδηγία 92/43 — Προστασία των ειδών — Εξαιρέσεις — Στενή ερμηνεία — Εξαιρέσεις που δεν συμβιβάζονται με την οδηγία — Παράβαση τόσο των μέτρων προστασίας των ειδών που περιλαμβάνονται στα άρθρα 12 και 13 αυτής όσο και των εξαιρέσεων που προβλέπονται από το άρθρο της 16 (Οδηγία 92/43 του Συμβουλίου, άρθρα 12, 13 και 16)

1. Η μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο δεν απαιτεί μεν, κατ' ανάγκην, την τυπική και κατά γράμμα επανάληψη του περιεχομένου της σε ρητή και συγκεκριμένη νομική διάταξη και μπορεί, ανάλογα με το περιεχόμενό της, να αρκείται σε ένα γενικό νομικό πλαίσιο, εφόσον το πλαίσιο αυτό εξασφαλίζει πράγματι την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή. Επιβάλλεται συναφώς, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να καθορισθεί η φύση της διατάξεως που προβλέπει η οδηγία, την οποία αφορά η προσφυγή λόγω παραβάσεως, προκειμένου να διευκρινισθεί η έκταση της υποχρέωσης μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο που υπέχουν τα κράτη μέλη.

σημασία οσάκις η διαχείριση της κοινής κληρονομιάς έχει ανατεθεί στα κράτη μέλη όσον αφορά το έδαφος του καθενός. Συνεπώς, στο πλαίσιο της οδηγίας 92/43, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, η οποία θέτει περίπλοκους και τεχνικούς κανόνες στον τομέα του δικαίου του περιβάλλοντος, τα κράτη μέλη υποχρεούνται ειδικώς να μεριμνούν ώστε η νομοθεσία τους που αποσκοπεί στη διασφάλιση της μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο να είναι σαφής και ακριβής, συμπεριλαμβανομένων των ουσιωδών υποχρεώσεων εποπτείας και ελέγχου, όπως αυτές που επιβάλλονται στις εθνικές αρχές με τα άρθρα 11, 12, παράγραφος 4, και 14, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας.

Όμως, η ακριβής μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο έχει ιδιαίτερη

(βλ. σκέψεις 21-22, 25-26)

2. Για την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/43, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, η οποία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αποφεύγουν, στις ειδικές ζώνες διατηρήσεως, την υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, μπορεί να είναι αναγκαία η λήψη τόσο των μέτρων που αποσκοπούν στην πρόληψη των εξωτερικών προσβολών και διαταραχών που προκαλούνται από τον άνθρωπο όσο και των μέτρων που αποσκοπούν να εμποδίζουν φυσικές εξελίξεις δυνάμενες να επιδεινώνουν την κατάσταση διατηρήσεως των ειδών και των φυσικών οικοτόπων εντός των εν λόγω ζωνών.

(βλ. σκέψεις 33-34)

3. Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, εξαρτά την απαίτηση κατάλληλης εκτιμήσεως των επιπτώσεων ενός προγράμματος ή ενός σχεδίου που δεν συνδέεται άμεσα ή που δεν είναι αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου ευρισκόμενου σε ειδική ζώνη διατηρήσεως, από την προϋπόθεση ότι υφίσταται πιθανότητα ή κίνδυνος αυτό να βλάψει σημαντικά τον οικείο τόπο. Λαμβάνοντας υπόψη, ειδικότερα, την αρχή της προλήψεως, αυτός ο κίνδυνος

υφίσταται εφόσον δεν μπορεί να αποκλειστεί βάσει αντικειμενικών στοιχείων ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα ή σχέδιο θα επηρεάσει τον οικείο τόπο κατά τρόπο σημαντικό.

(βλ. σκέψη 54)

4. Το άρθρο 16 της οδηγίας 92/43, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, το οποίο καθορίζει ακριβώς τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις σχετικά με την προστασία των ειδών που προβλέπονται από τα άρθρα 12 έως 15, στοιχεία α' και β', αυτής, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικός. Επιπλέον, τα άρθρα 12, 13 και 16 της εν λόγω οδηγίας αποτελούν ένα συμφυές σύνολο κανόνων που αποσκοπούν στη διασφάλιση προστασίας των πληθυσμών των οικείων ειδών, ώστε οποιαδήποτε παρέκκλιση που είναι ασυμβίβαστη προς την οδηγία αυτή παραβιάζει τόσο τις απαγορεύσεις των άρθρων 12 ή 13 αυτής όσο και τον κανόνα κατά τον οποίο μπορούν να γίνονται παρεκκλίσεις σύμφωνα με το άρθρο 16 της ίδιας οδηγίας.

(βλ. σκέψεις 111-112)